

Juridiska fakultetsstyrelsen
Docent Vilhelm Persson

Arbetsmarknadsdepartementet
Enheten för arbetsrätt och arbetsmiljö

Remiss: Behandling av personuppgifter vid Myndigheten för arbetsmiljökunskap (SOU 2018:45)

A2018/01209/ARM

Juridiska fakultetsstyrelsen vid Lunds universitet, som anmodats att yttra sig över rubricerat betänkande, får härmed avge följande yttrande, som utarbetats av docent Vilhelm Persson efter samråd med docent Bengt Lundell.

Betänkandet innehåller ett förslag till en ny lag om behandling av personuppgifter vid Myndigheten för arbetsmiljökunskap. Förslaget syftar till att ge myndigheten möjlighet att behandla personuppgifter i den utsträckning som den behöver för att fullgöra sitt uppdrag och att säkerställa ett tillfredsställande skydd för den personliga integriteten.

Fakultetsstyrelsen instämmer givetvis att syftena är angelägna, men avstyrker förslaget i nuvarande utformning. Som Fakultetsstyrelsen uppfattar den planerade personuppgiftshanteringen, bör den omfattas av det generella regelverk som redan är på plats. Om det trots allt anses finnas behov av ny reglering, bör den förmodligen få mer generell utformning. I vart fall behöver motiven till en särslagstiftning preciseras. Fakultetsstyrelsens synpunkter rör främst det som anförs i avsnitten 4.4 och 5.1 i betänkandet.

Avsnitt 4.4

Enligt avsnitt 4.4 i utredningen skulle myndigheten inte få tillräckliga möjligheter att behandla personuppgifter genom lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning (nedan dataskyddslagen). Utredningen tycks utgå från att det generella tillståndet att behandla uppgifter vid ärendehandläggning inte skulle vara tillämpligt eftersom arbetet med att utvärdera och analysera statliga reformer inom arbetsmiljöområdet inte skulle innebära ärendehandläggning.

Fakultetsstyrelsen anser emellertid att sådan verksamhet mycket väl kan utgöra ärendehandläggning. Det får förutsättas att myndighetens utvärderingar och analyser kommer att presenteras för omvärlden i form av rapporter eller andra uttalanden, i syfte att dessa ska påverka avnämarnas handlande. Därmed bör de ses som beslut och den process som leder fram till dem utgöra ärendehandläggning (jfr Håkan Strömberg och Bengt Lundell: Allmän förvaltningsrätt, 27 uppl., Lund 2018, s. 87 samt SOU 2010:29 s. 97). I praktiken är det också vanligt att myndigheter, när de publicerar rapporter med utvärderingar, även inkluderar uttryckliga beslut om rapporterna (se t.ex. rapporter från Arbetsförmedlingen,

Ekonomistyrningsverket och Myndigheten för vårdanalys). Mot denna bakgrund anser Fakultetsstyrelsen att den nybildade myndighetens verksamhet bör omfattas av dataskyddslagens bestämmelser om personuppgiftsbehandling vid ärendehandläggning.

Om det finns någon del av myndighetens verksamhet som inte omfattas av dessa bestämmelser, anser Fakultetsstyrelsen att det i vart fall finns tillräckligt stöd för myndighetens personuppgiftsbehandling i 3 kap. 3 § första stycket 3 dataskyddslagen. Innan myndigheten samlar viss information, behöver det alltid göras en avvägning mellan intresset av att uppgiften utförs och intresset av dataskydd. Om inte det förra intresset är starkare än det senare ska insamlingen enligt EU:s dataskyddsförordning inte alls ske. Om det anses motiverat att begränsa myndighetens uppdrag eller hur det ska utföras på grund av hänsyn till den personliga integriteten bör det ske i andra former än i en separat lag.

Det är vanligt att även andra myndigheter förutsätts utföra olika slags utvärderings- och analysuppgifter. Exempelvis innehåller regleringsbrev ofta sådana uppdrag. Det är också i praktiken nödvändigt att myndigheter mer löpande får samla – noga utvald – information för att kunna göra omvärldsanalyser och analysera egna verksamheter. Att kräva separat lagstöd för personuppgiftshantering för varje myndighet eller uppdrag skulle i praktiken knappast vara möjligt. Det skulle därför uppstå ohanterliga situationer om sådan verksamhet inte skulle omfattas av generella bestämmelser i dataskyddslagen.

Fakultetsstyrelsen anser, som ovan framgått, att det förmodligen finns tillräckligt tydligt stöd i den nuvarande regleringen. Om så emellertid inte bedöms vara fallet, förordar Fakultetsstyrelsen starkt att sådant stöd förs in i dataskyddslagen, snarare än att separata lagar stiftas för olika myndigheter. En mer generellt utformad reglering ligger också väl i linje med vad regeringen har anfört i prop. 2017/18:298 angående behandling av personuppgifter för forskningsändamål (särskilt s. 135 ff.).

Avsnitt 5.1

I avsnitt 5.1 framhålls att det i svensk rätt sedan länge har ”varit en ambition att särskilt integritetskänslig registerföring ska regleras i lag, främst därför att en sådan normgivningsnivå säkerställer att det görs en grundlig utredning och en ingående avvägning mellan integritetsintresset och de intressen som talar för registerföringen” (s. 46). Fakultetsstyrelsen uppfattar detta som en delvis annan grund för särreglering än den som anförs i avsnitt 4.4. Om avsikten är att myndigheten ska genomföra en så integritetskänslig registerföring att det motiverar en särskild registerlag, anser Fakultetsstyrelsen att den planerade registerföringen behöver beskrivas och preciseras betydligt mer ingående än vad som är fallet i betänkandet. I betänkandet presenteras därmed inte en tillräckligt grundlig utredning för att det ska vara möjligt att göra en så ingående avvägning som är syftet med en separat registerlag.

Enligt delegation

Vilhelm Persson